

De volgende gebitscontrole staat gepland voor:

DATUM

BELLEN VOOR AFSPRAAK - TEL:

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

... / ... /

Tandheelkundig dossier voor paarden

Naam paard: Chipnr:

Geslacht: Merrie / Ruin / Hengst Ras:

Geboortedatum: / / Verzekering:

Algemene informatie

Het paardengebit bestaat bij een volgroeid paard uit ten minste zes tanden onder, zes tanden boven en in de boven- en onderkaak aan beide kanten zes kiezen. Een goed en gezond paardengebit is nodig voor het functioneren van het paard: de eerste stappen van het spijsverteringsproces beginnen in de mond en dus bij de tanden. Tandproblemen moeten worden voorkomen of snel worden aangepakt, bijvoorbeeld door een regelmatige controle door de dierenarts.

Leeftijd en tanden

De leeftijd van een paard is deels af te meten aan de toestand van het gebit. Dit komt doordat de verschillende tanden en kiezen bij paarden op verschillende momenten in hun leven doorkomen. Bovendien wisselen paarden hun melktanden.

Snijtanden

- 6-8 dagen = binnensnijtanden komen door, 4 stuks
- 6-8 weken = middensnijtanden komen door, 4 stuks
- 6-8 maanden = buitensnijtanden komen door, 4 stuks
- 6-9 maanden = wolfstanden komen door (eventueel)
- 2½ jaar = binnensnijtanden wisselen, 4 stuks
- 3½ jaar = middensnijtanden wisselen, 4 stuks
- 4½ jaar = buitensnijtanden wisselen, 4 stuks
- 5½ jaar = onderste binnensnijtanden gevuld, 2 stuks
- 6½ jaar = onderste middensnijtanden gevuld, 2 stuks
- 7½ jaar = onderste buitensnijtanden gevuld, 2 stuks
- 8½ jaar = bovenste binnensnijtanden gevuld, 2 stuks
- 9½ jaar = bovenste middensnijtanden gevuld, 2 stuks
- 10½ jaar = bovenste buitensnijtanden gevuld, 2 stuks

Kiezen

Bij de geboorte heeft een veulen al 12 kiezen, 3 kiezen per zijde van elke kaak.

- 1 jaar = vierde kies komt door, blijvende kies
- 2 jaar = vijfde kies komt door, blijvende kies
- 2 jaar en 8 maanden = eerste kiezen wisselen
- 2 jaar en 10 maanden = tweede kiezen wisselen
- 3 jaar en 8 maanden = derde kiezen wisselen
- 3 ½ tot 4 jaar = zesde kies komt door, blijvende kies

Speciale tanden [1]

Wolfstand

Een wolfstand is een kleine tand die direct voor de eerste kies zit. Het is een tand zonder functie, maar kan wel voor problemen zorgen tijdens het rijden omdat het bit tegen de tand aandrukt. [2].

Haaktand

Een haaktand is een tand die vooral voorkomt bij ruïnen en hengsten en soms bij dominante merries. Bij hengsten wordt de tand in de regel groter dan bij ruïnen, omdat de tand een functie heeft bij het beschermen van 'zijn' merries tegen andere hengsten. [2]

Doppen

De dop is niets anders dan een melktand. De melktand wordt door de nieuwe blijvende tand eruit geduwd, deze tand slijt langzaam af en valt er in de regel vanzelf uit. Als dat niet gebeurt dan dient deze verwijderd te worden. Tussen de nieuwe en oude tand kunnen namelijk voedselresten gaan zitten. Dit zorgt voor stank uit de mond en kan lijden tot ontstekingen. Het verwijderen van de tand is een eenvoudige ingreep.

Problemen bij het paardengebit

Een goed en gezond gebit is nodig voor het goed functioneren van een paard. Het kauwen van het voedsel is de eerste stap van het spijsverteringsproces. Kleine afwijkingen van het gebit kunnen grote gevolgen hebben voor de opname van voedingsstoffen door het paard.

Ook voor het rijden van het paard is een goed gebit van belang. Het overgrote deel van de ruiters gebruikt immers een bit bij het rijden. Bij tandproblemen kan dat voor het paard een pijnlijke aangelegenheid worden. Een aantal tandproblemen zijn aangeboren, maar de meeste ontstaan tijdens het leven van een paard. Dit heeft verschillende oorzaken:

Te weinig slijtage

Paardentanden groeien twee tot vijf millimeter per jaar en ze slijten bij de meeste paarden maximaal 2 millimeter per jaar. Doordat de bovenkaak breder is dan de onderkaak (een zogenaamde overbeet) ontstaan er scherpe punten en haken aan de buitenkant van de bovenkaak en aan de binnenkant van de onderkaak. Precies op de punten waar het gebit elkaar niet raakt. Deze punten kunnen het tandvlees, de tong en de binnenkant van de wang beschadigen.

In de natuur slijten tanden veel harder omdat het voedsel dat de paarden eten van een andere structuur is. Dit voedsel is harder waardoor paarden meer moeten kauwen. Bovendien is het paardengebit in de loop van de evolutie toegerust voor een gebruik van ongeveer achtien uur per dag. Tegenwoordig kauwen de meeste paarden veel minder lang per dag. Verkeerde slijtage van de tanden kan ontstaan als paarden in een andere houding dan de natuurlijke (hoofd naar beneden) te eten krijgen. De combinatie van zachter en kwalitatief beter voedsel en minder 'kauwuren' zorgt ervoor dat de mens de natuur soms een handje moet helpen. Uw dierenarts kan het paardengebit controleren en met een vijl een aantal millimeter van de tanden wegvijlen. Voor het paard is dit pijnloos, de wortel van de tand zit veel dieper.

Wisselen

Ook het wisselen van de tanden kan zorgen voor gebitsproblemen, waardoor het gebit niet meer optimaal functioneert. Het wisselen van de tanden vindt plaats tussen het 2½ en 5de levensjaar. Daardoor is een regelmatige controle en behandeling van het gebit voor elk paard van groot belang en voor jonge paarden zelfs onmisbaar.

Bronnen, referenties en/of voetnoten:

1. Georgie Henschel, geïllustreerde gidsen, paarden en pony's, Helmond, Uitgeverij Helmond B.V.: 1981
2. 2,0 2,1 <http://www.paardentandheelkunde.nl>
3. <http://www.bokt.nl/wiki/Gebit>

